ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഏകസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഏകസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യുദീരിതമാകർണ്യ ദേവർഷേരുദ്ധവോഽബ്രവീത് ।
സഭ്യാനാം മതമാജ്ഞായ കൃഷ്ണസ്യ ച മഹാമതിഃ ॥ **1** ॥

ഉദ്ധവ ഉവാച
യദുക്തമൃഷിണാ ദേവ സാചിവ്യം യക്ഷ്യതസ്ത്വയാ ।
കാർയം പൈതൃഷ്വസേയസ്യ രക്ഷാ ച ശരണൈഷിണാം ॥ **2** ॥

യഷ്ടവ്യം രാജസൂയേന ദിക്ചക്രജയിനാ വിഭോ ।
അതോ ജരാസുതജയ ഉഭയാർഥോ മതോ മമ ॥ **3** ॥

അസ്മാകം ച മഹാനർഥോ ഹ്യേതേനൈവ ഭവിഷ്യതി ।
യശശ്ച തവ ഗോവിന്ദ രാജ്ഞോ ബദ്ധാൻ വിമുഞ്ചതഃ ॥ **4** ॥

സ വൈ ദുർവിഷഹോ രാജാ നാഗായുതസമോ ബലേ ।
ബലിനാമപി ചാൻയേഷാം ഭീമം സമബലം വിനാ ॥ **5** ॥

ദ്വൈരഥേ സ തു ജേതവ്യോ
മാ ശതാക്ഷൗഹിണീയുതഃ ।
ബ്രഹ്മണ്യോഽഭ്യർഥിതോ വിപ്രൈ -
ർന പ്രത്യാഖ്യാതി കർഹിചിത് ॥ **6** ॥

ബ്രഹ്മവേഷധരോ ഗത്വാ തം ഭിക്ഷേത വൃകോദരഃ।
ഹനിഷ്യതി ന സന്ദേഹോ ദ്വൈരഥേ തവ സന്നിധൗ ॥ **7** ॥

നിമിത്തം പരമീശസ്യ വിശ്വസർഗനിരോധയോഃ।
ഹിരൺയഗർഭഃ ശർവശ്ച കാലസ്യാരൂപിണസ്തവ ॥ **8** ॥

ഗായന്തി തേ വിശദകർമ ഗൃഹേഷു ദേവ്യോ
രാജ്ഞാം സ്വശത്രുവധമാത്മവിമോക്ഷണം ച।
ഗോപ്യശ്ച കുഞ്ജരപതേർജനകാത്മജായാഃ
പിത്രോശ്ച ലബ്ധശരണാ മുനയോ വയം ച ॥ **9** ॥

ജരാസന്ധവധഃ കൃഷ്ണ ഭൂർയർഥായോപകൽപതേ।
പ്രായഃ പാകവിപാകേന തവ ചാഭിമതഃ ക്രതുഃ ॥ **10** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യുദ്ധവവചോ രാജൻ സർവതോഭദ്രമച്യുതം।
ദേവർഷിർയദുവൃദ്ധാശ്ച കൃഷ്ണശ്ച പ്രത്യപൂജയൻ ॥ **11** ॥

അഥാദിശത് പ്രയാണായ ഭഗവാൻ ദേവകീസുതഃ।
ഭൃത്യാൻ ദാരുകജൈത്രാദീനനുജ്ഞാപ്യ ഗുരൂൻ വിഭുഃ ॥ **12** ॥

നിർഗമയ്യാവരോധാൻ സ്വാൻ സസുതാൻ സപരിച്ഛദാൻ।
സങ്കർഷണമനുജ്ഞാപ്യ യദുരാജം ച ശത്രുഹൻ।
സൂതോപനീതം സ്വരഥമാരുഹദ് ഗരുഡധ്വജം ॥ **13** ॥

തതോ രഥദ്വിപഭടസാദിനായകൈഃ
കരാലയാ പരിവൃത ആത്മസേനയാ।
മൃദംഗഭേർയാനകശംഖഗോമുഖൈഃ
പ്രഘോഷഘോഷിതകകുഭോ നിരാക്രമത് ॥ **14** ॥

നൃവാജികാഞ്ചനശിബികാഭിരച്യുതം
സഹാത്മജാഃ പതിമനു സുവ്രതാ യയുഃ।
വരാംബരാഭരണവിലേപനസ്രജഃ
സുസംവൃതാ നൃഭിരസിചർമപാണിഭിഃ ॥ **15** ॥

നരോഷ്ട്രഗോമഹിഷഖരാശ്വതർയനഃ -
കരേണുഭിഃ പരിജനവാരയോഷിതഃ।
സ്വലങ്കൃതാഃ കടകുടികംബലാംബരാ -
ദ്യുപസ്കരാ യയുരധിയുജ്യ സർവതഃ ॥ **16** ॥

ബലം ബൃഹദ്ധ്വജപടചത്രചാമരൈ -
ർവരായുധാഭരണകിരീടവർമഭിഃ।
ദിവാംശുഭിസ്തുമുലരവം ബഭൗ രവേ -
ർയഥാർണവഃ ക്ഷുഭിതതിമിംഗിലോർമിഭിഃ ॥ **17** ॥

അഥോ മുനിർയദുപതിനാ സഭാജിതഃ
പ്രണമ്യ തം ഹൃദി വിദധദ് വിഹായസാ।
നിശമ്യ തദ്വ്യവസിതമാഹൃതാർഹണോ
മുകുന്ദസന്ദർശനനിർവൃതേന്ദ്രിയഃ ॥ **18** ॥

രാജദൂതമുവാചേദം ഭഗവാൻ പ്രീണയൻ ഗിരാ।
മാ ഭൈഷ്ട ദൂത ഭദ്രം വോ ഘാതയിഷ്യാമി മാഗധം ॥ **19** ॥

ഇത്യുക്തഃ പ്രസ്ഥിതോ ദൂതോ യഥാവദവദന്നൃപാൻ।
തേഽപി സന്ദർശനം ശൗരേഃ പ്രത്യൈക്ഷൻ യൻമുമുക്ഷവഃ ॥ **20** ॥

ആനർതസൗവീരമരൂംസ്തീർത്വാ വിനശനം ഹരിഃ।
ഗിരീൻ നദീരതീയായ പുരഗ്രാമവ്രജാകരാൻ ॥ **21** ॥

തതോ ദൃഷദ്വതീം തീർത്വാ മുകുന്ദോഽഥ സരസ്വതീം ।
പഞ്ചാലാനഥ മത്സ്യാംശ്ച ശക്രപ്രസ്ഥമഥാഗമത് ॥ **22** ॥

തമുപാഗതമാകർണ്യ പ്രീതോ ദുർദർശനം നൃണാം ।
അജാതശത്രുർനിരഗാത് സോപാധ്യായഃ സുഹൃദ്വൃതഃ ॥ **23** ॥

ഗീതവാദിത്രഘോഷേണ ബ്രഹ്മഘോഷേണ ഭൂയസാ ।
അഭ്യയാത് സ ഹൃഷീകേശം പ്രാണാഃ പ്രാണമിവാദൃതഃ ॥ **24** ॥

ദൃഷ്ട്വാ വിക്ലിന്നഹൃദയഃ കൃഷ്ണം സ്നേഹേന പാണ്ഡവഃ ।
ചിരാദ് ദൃഷ്ടം പ്രിയതമം സസ്വജേഽഥ പുനഃ പുനഃ ॥ **25** ॥

ദോർഭ്യാം പരിഷ്വജ്യ രമാമലാലയം
മുകുന്ദഗാത്രം നൃപതിർഹതാശുഭഃ ।
ലേഭേ പരാം നിർവൃതിമശ്രുലോചനോ
ഹൃഷ്യത്തനുർവിസ്മൃതലോകവിഭ്രമഃ ॥ **26** ॥

തം മാതുലേയം പരിരഭ്യ നിർവൃതോ
ഭീമഃ സ്മയൻ പ്രേമജവാകുലേന്ദ്രിയഃ ।
യമൗ കിരീടീ ച സുഹൃത്തമം മുദാ
പ്രവൃദ്ധബാഷ്പാഃ പരിരേഭിരേഽച്യുതം ॥ **27** ॥

അർജുനേന പരിഷ്വക്തോ യമാഭ്യാമഭിവാദിതഃ ।
ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ നമസ്കൃത്യ വൃദ്ധേഭ്യശ്ച യഥാർഹതഃ ॥ **28** ॥

മാനിതോ മാനയാമാസ കുരുസൃഞ്ജയകൈകയാൻ ।
സൂതമാഗധഗന്ധർവാ വന്ദിനശ്ചോപമന്ത്രിണഃ ॥ **29** ॥

മൃദംഗശംഖപടഹവീണാപണവഗോമുഖൈഃ ।
ബ്രാഹ്മണാശ്ചാരവിന്ദാക്ഷം തുഷ്ടുവുർനനൃതുർജഗുഃ ॥ **30** ॥

ഏവം സുഹൃദ്ഭിഃ പർയസ്തഃ പുണ്യശ്ലോകശിഖാമണിഃ।
സംസ്തൂയമാനോ ഭഗവാൻ വിവേശാലങ്കൃതം പുരം ॥ **31** ॥

സംസിക്തവർത്മ കരിണാം മദഗന്ധതോയൈ -
ശ്ചിത്രധ്വജൈഃ കനകതോരണപൂർണകുംഭൈഃ।
മൃഷ്ടാത്മഭിർനവദുകൂലവിഭൂഷണസ്രഗ് -
ഗന്ധൈർനൃഭിർയുവതിഭിശ്ച വിരാജമാനം ॥ **32** ॥

ഉദ്ദീപ്തദീപബലിഭിഃ പ്രതിസദ്മജാല -
നിർയാതധൂപരുചിരം വിലസത്പതാകം।
മൂർധന്യഹേമകലശൈ രജതോരുശൃംഗൈ -
ർജുഷ്ടം ദദർശ ഭവനൈഃ കുരുരാജധാമ ॥ **33** ॥

പ്രാപ്തം നിശമ്യ നരലോചനപാനപാത്ര -
മൗത്സുക്യവിശ്ലഥിതകേശദുകൂലബന്ധാഃ।
സദ്യോ വിസൃജ്യ ഗൃഹകർമ പതീംശ്ച തൽപേ
ദ്രഷ്ടും യയുർയുവതയഃ സ്മ നരേന്ദ്രമാർഗേ ॥ **34** ॥

തസ്മിൻ സുസങ്കുല ഇഭാശ്വരഥദ്വിപദ്ഭിഃ
കൃഷ്ണം സഭാർയമുപലഭ്യ ഗൃഹാധിരൂഢാഃ।
നാര്യോ വികീർയ കുസുമൈർമനസോപഗുഹ്യ
സുസ്വാഗതം വിദധുരുത്സ്മയവീക്ഷിതേന ॥ **35** ॥

ഊചുഃ സ്ത്രിയഃ പഥി നിരീക്ഷ്യ മുകുന്ദപത്നീ -
സ്താരാ യഥോഡുപസഹാഃ കിമകാർയമൂഭിഃ।
യച്ചക്ഷുഷാം പുരുഷമൗലിരുദാരഹാസ -
ലീലാവലോകകലയോത്സവമാതനോതി ॥ **36** ॥

തത്ര തത്രോപസംഗമ്യ പൗരാ മംഗലപാണയഃ।
ചക്രുഃ സപർയാം കൃഷ്ണായ ശ്രേണീമുഖ്യാ ഹതൈനസഃ ॥ **37** ॥

അന്തഃപുരജനൈഃ പ്രീത്യാ മുകുന്ദഃ ഫുൽലലോചനൈഃ।
സസംഭ്രമൈരഭ്യുപേതഃ പ്രാവിശദ് രാജമന്ദിരം ॥ **38** ॥

പൃഥാ വിലോക്യ ഭ്രാത്രേയം കൃഷ്ണം ത്രിഭുവനേശ്വരം।
പ്രീതാത്മോത്ഥായ പർയങ്കാത് സസ്നുഷാ പരിഷസ്വജേ ॥ **39** ॥

ഗോവിന്ദം ഗൃഹമാനീയ ദേവദേവേശമാദൃതഃ।
പൂജായാം നാവിദത് കൃത്യം പ്രമോദോപഹതോ നൃപഃ ॥ **40** ॥

പിതൃഷ്വസുർഗുരുസ്ത്രീണാം കൃഷ്ണശ്ചക്രേഽഭിവാദനം।
സ്വയം ച കൃഷ്ണയാ രാജൻ ഭഗിൻയാ ചാഭിവന്ദിതഃ ॥ **41** ॥

ശ്വശ്രൂഃ സഞ്ചോദിതാ കൃഷ്ണാ കൃഷ്ണപത്നീശ്ച സർവശഃ।
ആനർച രുക്മിണീം സത്യാം ഭദ്രാം ജാംബവതീം തഥാ ॥ **42** ॥

കാലിന്ദീം മിത്രവിന്ദാം ച ശൈബ്യാം നാഗ്നജിതീം സതീം।
അൻയാശ്ചാഭ്യാഗതാ യാസ്തു വാസഃസ്രങ്മണ്ഡനാദിഭിഃ ॥ **43** ॥

സുഖം നിവാസയാമാസ ധർമരാജോ ജനാർദനം।
സസൈന്യം സാനുഗാമാത്യം സഭാർയം ച നവം നവം ॥ **44** ॥

തർപയിത്വാ ഖാണ്ഡവേന വഹ്നിം ഫാൽഗുനസംയുതഃ।
മോചയിത്വാ മയം യേന രാജ്ഞേ ദിവ്യാ സഭാ കൃതാ ॥ **45** ॥

ഉവാസ കതിചിൻമാസാൻ രാജ്ഞഃ പ്രിയചികീർഷയാ।
വിഹരൻ രഥമാരുഹ്യ ഫാൽഗുനേന ഭടൈർവൃതഃ ॥ **46** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ കൃഷ്ണസ്യ
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥഗമനം നാമ ഏകസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥